

PROJEKTER - SLUTRAPPORT

Kontrol med GMO i fødevarer i 2022 og 2023

J. nr.: 2019-29-61-00063 (projekt nr. 3491, 5020)

BAGGRUND OG FORMÅL

Fødevarestyrelsen undersøgte i 2022 og 2023 i alt 49 partier af fødevarer (majs, soja, ris, hørfrø og papaya) på det danske marked for indhold af genmodificeret materiale (GMO). Formålet var at undersøge, om virksomhederne overholder reglerne om markedsføring og mærkning af genmodificerede fødevarer. Der udtages prøver af fødevarer, der ikke er mærket med indhold af GMO.

Fødevarerne blev udtaget i perioden fra juni 2022 til december 2023 hos forskellige virksomheder fordelt over hele landet. Prøverne blev udtaget i 1. led i distributionskæden i Danmark, dvs. hos importøren eller hos producenten af produkterne. De pågældende fødevarer var ikke mærket med, at de indeholdt eller var fremstillet af GMO.

En række genmodificerede majs og soja er godkendt til fødevarerbrug i EU, mens der ikke er godkendt nogen typer af genmodificeret ris, hørfrø eller papaya i EU. Oplysninger om godkendte, genmodificerede afgrøder til fødevarer- og foderbrug i EU kan findes på [EU-kommissionens hjemmeside](#).

EU-godkendte, genmodificerede fødevarer kan lovligt markedsføres, men skal være mærket med oplysningen ”genetisk modificeret [f.eks. majs eller soja]” eller ”fremstillet af genetisk modificeret [f.eks. majs eller soja]”. Materiale fra genmodificerede afgrøder, som ikke er godkendt i EU, må ikke forekomme i fødevarer i EU.

Fødevarer eller fødevaringredienser, hvori der utilsigtet eller teknisk uundgåeligt forekommer godkendt, genmodificeret materiale i en mængde, der ikke overstiger 0,9 % regnet på ingrediensniveau, er undtaget fra ovennævnte krav om mærkning, hvis virksomheden kan godtgøre, at indholdet er utilsigtet eller teknisk uundgåeligt. Tærskelværdien på 0,9% er indført i reglerne for at tage højde for, at det kan være vanskeligt helt at undgå indhold af GMO i produkter fra lande, hvor dyrkning af GMO er udbredt. Økologiske fødevarer skal være fremstillet uden anvendelse af GMO'er eller produkter fremstillet af GMO'er, men også her gælder tærskelværdien på 0,9 %.

Der er ingen sundhedsfare ved produkter med indhold af EU-godkendte GMO'er, idet de genmodificerede varianter af fx majs og soja er risikovurderet og fundet lige så sikre at spise som tilsvarende ikke genmodificerede afgrøder.

Mærkning med oplysning om brug af GMO skal ses som en oplysning om, hvordan varen er produceret, og ikke som en advarsel mod produktet. Formålet med mærkningen er, at give forbrugeren mulighed for at foretage et valg på et oplyst grundlag.

Regler

- Forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer

METODE OG RESULTATER

Prøver

Der blev i 2022 og 2023 udtaget prøver af 49 forskellige partier af fødevarer, hvoraf 13 var økologiske. Prøverne var fordelt på fødevarer bestående af eller indeholdende majs (19 prøver), soja (14 prøver), ris (7 prøver), hørfrø (4 prøver) og papaya (5 prøver).

Analysemetode

Prøverne blev indledningsvis screenet for indhold af DNA-sekvenserne Cry1-AB, p35S, T-nos, bar, cpt2-cp4EPSPS og S35-pat, som indikerer indhold af genmodificeret materiale. Identifikation og indhold af genmodificeret materiale i positive prøver blev herefter bestemt ved hjælp af specifikke real-time PCR-metoder. Analyserne blev udført ved Fødevarestyrelsens laboratorium i Ringsted.

Resultater

Der blev fundet overtrædelser af reglerne om mærkning i to prøver af sojabønneemel, hvor der blev påvist indhold af godkendt GMO > 0,9%, men uden, at produkterne var mærket med indhold af GMO. Det drejede sig om fund af soja varianterne A2704, A5547, Roundup Ready soja 40-3-2, MON89788 og MON87701. I de øvrige 47 prøver blev der ikke fundet overtrædelser af reglerne om godkendelse og mærkning af GMO.

I fem prøver kunne der detekteres et lavt indhold af EU-godkendte GMO'er < 0,9%, og de fundne indhold skulle dermed ikke fremgå af mærkningen. Fundene gav derfor ikke anledning til sanktioner. Virksomhederne skal dog ved egen-kontrolprocedurer sikre sig, at sådanne utilsigtede eller teknisk uundgåelige indhold så vidt muligt undgås. De fem prøver omfattede tre prøver af tofu, en prøve af vegetarisk kød i skiver (soja baseret) og en prøve majsmelet.

Der blev ikke fundet indhold af ikke EU-godkendt GMO i nogle af de 49 partier. Resultaterne fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Kontrol af indhold af GMO i fødevarer på det danske marked i 2022 og 2023.

Produkter af	Antal partier undersøgt	Antal partier med påviselige spor af godkendt GMO	Bemærkning
MAJS			
Majskerner	2 (1 øko)		
Majschips	5		
Majsmel	8 (2 øko)	1	Reglerne er overholdt (GMO <0,9%)
Majsnudler	1		
Majskiks	1 (1 øko)		
Popcorn	2		
SOJA			
Sojabønneemel	4	2	Mærkningsregler ej overholdt (GMO >0,9%)
Tofu	4 (1 øko)	3	Reglerne er overholdt (GMO <0,9%)

Produkter af	Antal partier undersøgt	Antal partier med påviselige spor af godkendt GMO	Bemærkning
Sojaprotein/køderstatning	4 (1 øko)	1	Reglerne er overholdt (GMO <0,9%)
Sojadrik	2 (2 øko)		
Sojækstrakt	2 (2 øko)		
RIS			
Brune ris	1		
Hvide ris	3		
Risnudler	1		
Riskiks	1		
HØR			
Hørfrø	4 (3 øko)		
PAPAYA			
Frugter	5		
I alt	49 (13 øko)	7	

KONKLUSION OG VURDERING

Der blev konstateret overtrædelser af reglerne om mærkning af GMO i fødevarer i to af de undersøgte prøver, der indeholdt mere end 0,9% EU-godkendt GMO, men hvor mærkning med indhold af godkendt GMO manglede. Der er givet indskærpelser til de pågældende virksomheder, som har foretaget korrigerende handlinger. Varerne var ikke farlige, da der var tale om godkendte GMO'er.

Fødevarestyrelsen konkluderer på baggrund af kontrollen, at reglerne om markedsføring af genmodificerede fødevarer var overholdt for 47 af 49 undersøgte varer, og at der for 2 varer var overtrædelser af reglerne om mærkning med indhold af godkendt GMO.

Der blev ikke fundet overtrædelser af reglerne om indhold af ikke-EU-godkendte GMO'er.

Projektleder/Kontaktperson: Trine Thorup Andersen, trtan@fvst.dk

Dato: 19-04-2024